Kristigs Wehstnesis.

Populari sinisks garigs laikraksts.

Isnahk katra mehnescha pirmâ treschdeenâ un maksâ p e e s u h t o t ar wiseem peelikumeem — 12 mehnescha noschu peelikumi, 12 peelikumi leeleem un 24 peelikumi behrneem („Labâ Wehsts“) un peelikumi „Jaunâ Deriba ar paskaidrojumeem“ — pa gadu 1 rubli bes noschu peelikuma pa gadu 75 kap., pa pusgadu 40 kap.

Redakzijas un ekspedizijas adrese: П. Лауберту, гор. Рига, Лифляндской губер., Ключевая ул. (Awotu eelâ) № 23а, кв. 5.

№ 8. Augustâ 1907. Isnahk 2. gadu.

Pasuduschais Dehls.

No mahjam sweschumâ,
Es tahlu aisklihdis;
Bes spehka, eewainots,
Es raudu noguris.
No draugeem atstahts,
Waj tos meklet? · Nè!
Es zelschos eet pee Tehwa dsimtenê.

Es wisu isteikschu,
Ko ween es noseedsees,
Warbuht wehl Tehwa waigs
Man schehligs rahdisees.
Grehks sirdi speesch
Un nemeers dwehselê —
Es zelschos eet pee Tehwa dsimtenê!

Es wisu istehrejs,
Wiss saudets, ispostits!
Nu es bes zeribas,
No wisàm durwim dsihts...
Neweens wairs negrib lihdset nelaimê
Es zelschos eet pee Tehwa dsimtenê!

Ai, kahds es nezeenigs,
Zik nabags, istukschots,
Tak Deewa Jehra dehl,
Wehl tikschu apschehlots:
Winsch manus grehkus wisus usnehmees –
Es zelschos eet — un mani peenems Deews!

Atdsejojis W. Fetlers.



„Es zelschos un eeschu pee tawa tehwa un sazischu us winu: tehws, es esmu grehkojis pret debesim un pret tewi un wairs neesmu zeenigs, ka mani sauz par tawu dehlu; dari mani par weenu no taweem algadscheem.“ Luk. 15, 18. 19.

Ewangelisazija Jelgawâ.

Swehtdeenâ, 22. julijâ, brahli W. Fetlers un P. Lauberts lihds ar weetejo sludinataju br. H. Redinu notureja diwas ewangelisazijas sapulzes un 23. jul. wakarâ weenu. Nedelu eepreeksch Fetlers ari wehl bij noturejis trihs sapulzes. Tas Kungs bij manams tuwu wisâs schinîs sapulzês un Wina Gars spehzigi strahdaja pee zilweku sirdim. Apmehram simts schinîs sapulzês atdewàs un solijàs Jesum. Sapulzes bij loti labi apmekletas, tà kà ari tee, kas neatdewàs Jesum, wismas dsirdeja leels pulks ta Kunga wahrdu un pestischanas wehsti.

Swehtdeenas preekschpusdeenas sapulzei bij wairak sagatawoschanas raksturs us pehzpusdeenas sapulzi. Lauberts sapulzi atklahj. Spehzigi teek nodseedata dseesma

„Mans Deewa nams, zik mihłsch man tu!" Tad runà br. Fetlers par Arona dehlu Nadaba un Abijus nesto swescho uguni us ta Kunga altari un winu likteni pehz tam, aisrahdidams, ka mums neklahjees labaki, ja mehs nesisim tam Kungam sweschu uguni — ja dsihwojam pehz pascha prahta un gudribas un ne pehz ta Kunga nosazijumeem. Lauberts runà par wahrdeem „Swehts, swehts, ir tas Kungs Deews, kas bijis, ir un nahk." Pastarpam teek dseedatas runam łoti peemehrotas dseesmas no „Ewangelijuma Dseesmam" un wairakkahrtigi luhgts Deews. Eespaids łoti labs, jo pehz sapulzes eerodas blakus telpâs wairaki, kas prasa, ko teem buhs darit, lai muhschigi dsihwotu. Pehz sapulzes peezi teek usnemti draudsê.

Pehzpusdeenas sapulze eesahkàs peezos un ilgst tschetras stundas. Fetlers wada sapulzi. Teek pahrtraukts sakars ar parasto sapulzes wadischanu, kur pirms dseesma, tad luhgschana, sprediķis un tad atkal dseesma un beigas, so sapulze wispirms teek eesahkta ar ihsu luhgschanu. Tad seko runas, leezibas nolikschanas, luhgschanas un aisluhgschanas, dseesmas gan no kora ween, gan kopâ ar wiseem sapulzeteem, dseedatas gan us zełeem, gan parasti, usaizinajumi nodotees Jesum, nodoschanàs atklahti sapulzes preekschâ, pamahzijumi par pestischanu un aisrahdijumi, kà jaunatgreesteem staigat deewigo zełu — wiss zits zaur zitu pehz wajadsibas, bes formu eewehroschanas. Jsnahkums — kahdu 50 atdoschanàs Jesum. Redsams, ka katrâ sinâ mums deretu, sapulzes wadot, eet ari zitus zełus nekà lihds schim parasts. Ari pagahjuschâ gada garigas kustibas Wentspilê iszehlàs, ejot jaunus zełus misioneschanâ un rihkojotees pehz zitadeem darba weideem nekà lihds schim. Ari leelàs pamoschanàs wisâ plaschâ pasaulê iszehluschàs, ejot jaunus zełus ari darba weida sinâ. Saprotams, ari parastais weids ir jaleeto, bet pa leelakai dałai tur, kur wehl Deewa zełi un nodomi un pestischanas wehsts nepasihstami. Weetàs, kur gandrihs katrs pats war buht mahzitajs, der eewehrot wahrdu „speedi tos nahkt eekschâ", un speest us noschkirschanos, norahdot nenoschkirschanàs breesmas preeksch teem, kas sin un nedara. — Nebuhs leeki, atstahstit scho to par sapulzes noriteschanu un winas wadischanu. Tà labaki warès saprast sapulzes panahkumus. Sapulzi eesahk ar ihsu luhgschanu. Fetlers aisrahda, ka Deews Sawu Garu mums dos tikai tad, kad wisi buhsim weenprahtigi. Dseed dseesmu „Ak jaukums likt wehrâ, kad weenprahtigi." Teek no Fetlera aisrahdits us Swehtâ Gara wajadsibu, lai tiktum swehtiti. Wairaki luhds pehz Swehtâ Gara. Koris dseed „Jesu dwehsels mihłakais". Fetlers lasa ta Kunga Wahrdu Apustułu darbos par Swehto Garu un schur tur paskaidro. Teek aisluhgts par peederigeem no wairakeem. Lauberts runà. „Swehtais Gars isleets „pahr wisu meesu" tikai pehz 4000 gadeem pehz pirmo zilweku radischanas, tas ir, tikai tad, kad zilweze bij gatawa, sanemt un darit to, ko Deews zilwekam dewa un gribeja mahzit. Kad zilweze bij gatawa, tad Deews zaur Sawu Garu tai atdarija azis redset to, kas bij jareds. Atkal pagahjis ilgs laiks, gandrihs 2000 gadi pehz warenàs Swehta Gara isleeschanàs, un nu atkal Deews dod Sawu Garu sewischkâ mehrâ. Wisur warenas pamoschanàs, atdoschanàs Deewam, schkihstischanàs un pat brihnuma sihmes un dseedinaschanas zaur Deewa spehku. Zik tahlu wehl laiks lihds brihdim, kur Deews peepildìs Swehtâ Gara apsolijuma pehdejo dału, kur Deews dos brihnumus augschâ pee debess un sihmes apakschâ wirs semes, asinis, uguni un duhmu twaiku" u. tp., Ap. D. 2, 18—21, naw sinams, bet gaiss tahds twaizigs, katrs mana un juht, ka tas laiks ir klaht, ir preeksch durwim. Bet ko nu Deews grib mums sazit zaur tagadejo Swehta Gara isleeschanos? Kaut ko sewischku Winsch atkal grib sazit, ta leeta gaischa! Kahdus nodomus Winsch atkal grib atklaht? Katrâ sinâ, Deews Sawu Garu ir dewis wairak mums ne kà muhsu tehweem un nu prasa wairak ne kà muhsu tehweem. Winsch prasa katra grehka atstahschanu un pilnigu noschkirschanos. Wehl preeksch dascheem gadeem daudsi nesinaja pestischanas zełu. Kahds Hernuteeschu sazitajs, deewbijigs wihrs, bailigi mehtajàs sawâ nahwes gultâ, nesinadams pestischanas zełu nedaudsi gadus atpakał kahdàs mahjàs, kurâs es pahrnakschoju, bet tagad, kas no mums nesin pestischanas zełu? Wisi sin — tizi Kristus aismaksai us Golgatas un peesawinees schò aismaksu ar to, ka tu sahz zihnitees pret katru grehku — tas pestischanas zełsch. Kas pa scho zełu eet, tas glahbts tai paschâ stundâ, glahbts jau schajâ dsihwê un Deewa behrns. Tà tad mums jadsihwo labaki ne kà muhsu tehweem, tadehł ka Deews mums wairak dewis ne kà wineem. Un tadehł noschkiratees, atgreeschatees no grehka, zitadi ir jaeet bojâ bes schehlastibas. Kas tihschi grehko, netiks Debesis, waj tas buhtu schis waj tàs draudses lozeklis." Pehz Lauberta runas koris dseed: „Jesus stahw Pilatus teesnamâ — Ko darisi ar Jesu?". Tad runà Redins. Sirsnigos wahrdos winsch aisrahda, ka ari tagad mums jaisschkiras, ko darisim ar Jesu, jo weenaldsigs newar buht ari tagad. Tad Fetlers runà par Eliju un Jsraeła tautu un Baala praweescheem us Karmeła kalnu. Runa ir łoti spehziga un winas raksturs — noschkirschanàs. Tad nahk luhgschanas un dseesma „Schis stahsts ir pateesiba." Sapulze nometas zełos. Us zełeem guledamu un Deewu luhgdamu Fetlers sapulzi usaizina atdotees Deewam. Kas Deewam atdodas un grib darit kà Bihbele mahza un nest kruhtis apsinu par Jesus pestischanu, tas klusi peezełas, sapulzei us zełeem gulot, un atkal klusi nometas zełos. Teek us zełeem dseedata dseesma „Nahz pee Jesus tuhlin." Kad wisi, kas wehlejuschees Jesum atdotees, ir sawu wehlibu darijuschi sinamu, tad sapulze

peezelas no zeleem. Pirmee trihs soli teek isbrihweti. Tur nu salasas tee, kas atdewuschees Jesum. Fetlers wineem isskaidro, ka tee, kas sawus grehkus issuhds un wairs negrib grehkot, dabû grehku peedoschanu. 1 Jahn., 1, 9. Tad wisi nometàs zelos un tee, kas Jesum atdewuschees, issuhds sawus grehkus, teikdami: „Deews, peedod man wisus manus grehkus Jesus labad." Pehz tam wisi peezelas no zeleem. Ar Deewa Wahrdu rokâ Fetlers isskaidro, ka tee, kas sawus grehkus no sirds noschehlojuschi un issuhdsejuschi un grib eet Pestitaja pehdâs, ir tagad pestiti. Wisi laimes starojoschi waigi leezina par laimi un pestischanu sirdî. Fetlers usaizina Laubertu teikt kahdus wahrdus us jaunatgreesteem pirms schkirschanàs. Lauberts aisrahda us trim leetam. Winsch teiz: „Nekaujat Sahtanam isrunat tizibu, ka esat pestiti, no sirds. Saule ir pee debesim, kad winu ar neredS. Mehs esam pestiti ari tad, kad sirds naw pahrak laimiga un lihgsma. Ne muhsu juhtas apleezina muhsu pestischanu, bet gan to apleezina Deewa Wahrds. Deewa Wahrds ir kà wekfels muhsu rokàs un tas apleezina, ka tee, kas staigà gaischumà, ir pestiti 1. Jahn. 1, 7. Ari gaischumâ staigajot war pakrist, bet ar to neteek isnihzinata pestischana, jo krischana ir gaismâ un Jesus asinis schkihsta. Jahn. 1, 11. 12; 10, 27. 28; 5, 24; Rom. 8, 1. Otrkahrt, netizat mulsinatajeem, kas jums grib eestahstit, ka juhs grib padarit par Baptisteem. Juhs esat westi pee Kristus. Juhs tagad esat pestiti taisni tajâs draudsês, kur esat. Tagad tikai jums atleek darit Deewa prahtu, kas usrakstits Bihbelê. Ja Bihbele jums nemahza, ka wajag kristibas pehz tam, kas esat tapuschi tizigi, tad nekristatees, jo tad juhs negrehkojat un droschi tiksat bes kristibas Debesis, tapehz ka neesat darijuschi pret sawu apsinu. Turpreti, ja esat pahrleezinati, ka Bihbele prasa tizigu zilweku kristibu, tad leekatees kristitees, jo zitadi juhs grehkosat pret apsinu un darisat ar apsinu grehku un netiksat Debesis. Deews usluhko sirdi. Treschkahrt, luhdsat katru rihtu un katru wakaru pee sawas gultas us zeleem Deewu. Tà pat saleekat rokas luhgschanâ pee galda, pirms ehdat. Nekaunatees to darit, tà dara wisi tizigee. Zilweks isschkiras no lopa ari zaur to, ka zilweks luhds Deewu."

Sapulze pirmdeenas wakarâ bij lihdsiga preekschejai. Ari winâ kahdi 50 atdewàs Jesum. Ta ilga no 1/28 lihds pusnaktij. Aisrahdisim scheit tikai us dascham leezibam, ko daschi nolika par Jesu. Peezehlàs kahds jau pawezigs wihrs: Waj ari Luterans drihkstot ko teikt. Winam teek sazits, ka katrs drihkst leezinat par Jesu. Winsch teiz: „Esmu bijis weens no leelakeem Jelgawas dsehrajeem. Tad es apnehmos islasit Bihbeli zauri un pa to laiku nedsert. Islasijis wisu Bihbeli es wairs newareju dsert ne lahsiti, ari wihnu ne. Eeteizu scho lihdsekli katram, kas grib tikt walâ no dserschanas. Sawu tschetrgadigo dehlenu mahziju Deewu luhgt. Te kahdâ deenâ winsch man prasa: „Teht, kapehz tu pats neluhds?" Tas man bij kà nascha duhreens sirdî. Sahku luhgt Deewu un esmu tagad laimigs." — Kahda jaunawa isnahk sapulzei preekschâ un teiz, ka wina agrak naw tizejuse Deewam un naw turejuse Jesu par Deewa Dehlu. Tagad wina tizot Deewam un tizot Jesum, ka tas esot Deewa Dehls. Wina esot pestita un laimiga. Kahds wihrs stahsta, ka winsch zaur deewluhgschanu tapis dseedinats. Bes tam wehl wairaki slawè Deewu, leezibas nolikdami par sawu pestischanu. — Br. Fetlers atstahsta wairakus stahstus un salihdsinajumus, kas atstahj loti labu eespaidu us klausitajeem. Kahds no wina stahstineem ir neaismirstams. Kahdâ no schim sapulzem Fetlers runà loti eespaidigi par Leeldeenas Jehra asinim, kam wajadseja buht pee durwu stendereem un palodam, kad Schnaudseja Engels pahrstaigaja Egipti, kura negribeja atlaist Deewa tautu no wehrdsibas. 2. Mos. 12. nod. „Kahda Juhdu teika stahsta", sazija Fetlers, „ka winâ breesmu nakti, kur Egipteeschu namos wisi pirmdsimtee dabuja galu, kahds Israeleeschu tehws ar sawu maso meitinu guleja zeeschi aismidsis sawâ buhdinâ. Meitina bija wina pirmdsimtà. Wina sinaja, ka wiseem pirmdsimteem bij pehz ta Kunga nosazijuma jamirst, ja durwu stenderi un palodas naw apslazitas Leeldeenas Jehra asinim. Peepeschi meitina ustruhkàs no meega. „Papin," wina istruhkusês eesauzàs, „papin, waj durwu stenderes un palodas ir apslazitas ta jehra asinim? Es redseju breesmigu sapni." „Guli ween, mans behrns," atteiza tehws, „wiss kahrtibâ." Masà aismiga. Te peepeschi ta atkal pamostàs. „Papin, ej luhkot, waj tik asinis ir. Redseju schausmigu sapni, Schnaudseja Engels nahza un neatrada asinis." „Guli ween, mans behrns, es pats atnesu tàs asinis pee durwim un pats pataisiju puschki," meerinaja tehws. Masà apmeerinajàs un aismiga. Bija tuwu pusnaktij. Ahrâ bij kluss un mehness spihdeja. Peepeschi masà, loti pahrbijusês, atkal ustruhkstas no meega un asaram azîs luhdsas, apkehrusês tehwam ap kaklu: „Papin, ej tuhlin ahrâ, luhkot, waj tàs asinis ir pee durwu palodas un stendereem. Schnaudsejs buhs tuhlin klaht, Deews muhs beedina zaur wehl schausmigaku sapni!" Tehws islez no gultas un skreen ahrâ. Durwu preekschâ ir trauks ar asinim un ihsapa puschkis, bet durwis naw apslazitas asinim. Un tahlumâ dsird sokus. Tehws sagrahb puschki, eemehrz to asinîs un ahtri steidsas apslazinat palodu un stenderus. Tikko winsch sawu darbu ir padarijis, Schnaudsejs Engelis nahk, paskatàs us swaigajàm asinim un eet — garam. Tehws dodas eekschâ, wina masà ir isglahbta. . . . Waj tew ir Deewa Dehla asinis pee tawas sirds stendereem un palodas? Waj esi peesawinajees Jesus pestischanu, issuhdsedams sawus grehkus un atgreesdamees no wineem? Zitadi tu esi pasudis, kad Schnaudseja Engels eet garam.

Tagad winſch nemeklê tikai pirmdſimtos, bet kuru katru, kas naw ſchkihſtits Deewa Jehra aſinîs."

Draugs, jel ſaki, kur tu raki
Sawam namam pamatu!
Waj uſ zeetas akminweetas,
Jeb uſ ſmiltim buhwê tu?

Apſkats.

Jauneeſchu beedribam! Zaur ſcho jauneeſchu beedribam laipni paſinoju, ka gribu uſ kahdeem mehneſcheem iſzelot. Luhdſeet, lai tas Kungs ſwehti manu iſeeſchanu un pahrnahkſchanu. — Pa manu prombuhſchanas laiku lihdſ turpmakam paſinojumam wiſâs kaſes darîſchanâs luhdſu greeſtees pee br. **Ruſchewiza**, Leepajâ, Заячья (Saku) ул. Nr. 4. Jauneeſchu ſabeedribas kaſeeris: H. Redins.

Jelgawas draudſes ſludinatajs H. Redins ſchinîs deenâs aiſzelo uſ ahrſemem. Galwenais zela mehrkis Seemel-Amerika. Jelgawas draudſe luhguſe br. br. **P. Laubertu** un **W. Fetleru** iſpildit Redina weetu draudſê pa wina prombuhſchanas laiku.

Swehtdeenſſkolu draugu beedribam un ſkolam zaur ſcho it laipni paſinoju, ka gribu iſzelot uſ daſcheem mehneſcheem. Patureet mani aiſluhgſchanâs. Wiſâs ſwehtdeenſſkolu ſabeedribas leetâs laipni luhdſu greeſtees pee ſabeedr. preekſchn. weetneeka br. **P. Lauberta**, **Rigâ, Awotu** (Ключевая) **eelâ** 23a. **H. Redins**, Swſk. ſabeedr. preekſchneeks.

K. Ruſchewizs, Leepajas Bapt. draudſes ſludinatajs, eewehlets par ſludinataju **Rigas Annas** Bapt. draudſê un **M. Kruhſa**, Bauſkas Bapt. dr., taî paſchâ darbâ **Kuldigâ**.

Rakſtneeziba.

Redakzijai peeſuhtitas grahmatas:

No nahwes dſihwibâ. Populari ſiniſki apzerejumi par Deewu, Kriſtu, Bihbeli un zilwekeem no S. Kellera. **Makſâ 8 kap.**

Pilnigi iſglahbts! **Wahrds katram.** **Makſâ 10 kap.**

Abas grahmatinas „Drauga" iſdewejs apgahdeenâ. Schajâs grahmatinâs ir ſaſeeti „Drauga" iſdotee traktati. Pirmâ ir № 1—8, otrâ 9—21. Grahmatinas ſawam nolukam labas.

Deenwidu Amerikas walſtju geografija un Braſilijas wehſture. Saſtahdijis Elbertu Anſis. Autora apgahdibâ. Komiſijâ pee J. A. Freija un beedreem. Makſâ 40 kap.

Tâ kâ daudſi tagad aiſzelo uſ Braſiliju, tad grahmata iſnahkuſi laikâ, lai eepaſihſtinatu iſzelotajus ar winu jauno tehwiju.

Miſione.

Preekſch **Paganu miſiones** ſanehmam zaur W. Fetleru un P. Lauberti no **Jelgawas** draudſes kahdâ ewangeliſazijas ſapulzê 14 rublus; **Kaltenê** no A. Stahl 50 kap., no E. Stahl 1 rubli; **Kalkmalê** no K. Augſtroſes 1 rubli, no A. un E. Jaunſem 3 rublus, no Jahna Andermana 3 rublus; **Rigâ** no A. Adamowitz 5 rblus, no M. Laubert 2 rblus, no P. Laubert 10 rblus. Kopâ 41.50 kap. — No 400,000,000 Kihneeſchu un to 300,000,000 Indeeſchu wahrdâ — par zițeem nelaimigeem paganeem, no kureem tà pat ſimteem katru deenu mirſt, nedſirdejuſchi ta Kunga Labo Wehſti, nerunajot — iſſakam ſirſnigu paldees! Labprahtigas dahwanas ari uſ preekſchu tiks ar pateizibu ſanemtas.

Wehſtulneeks.

K. S.—Leep. Paldees! Newaram iſleetot. Manuſkriptu maſakâ ſuhtiſchanas makſa ir 7 kap., newis 2 kap.

Rob. Wez. „Ewang. Dſeeſmu" pirmâ dala noſlehgta ar V. krahjumu galigi, war eeſeet. „Kriſtigu Wehſtneſi" arween pawadis notis.

Manuſkriptu eeſuhtitajeem. Luhdſam **wairakus** dſejolus, ſtahſtinus nerakſtit uſ weenas papira lapas, bet gan katru par ſewi.

Redaktors-iſdewejs P. Lauberts.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8.

plkſt. 10 ... Behrnu ... plkſt. 5 pehz pusd. ... atlauta. plkſt. 2 pusd.